

Advies voor richtlijnen voor de
inhoud van het milieu-effectrapport
Bedrijventerrein Heierhoeve
(Venlo)

25 januari 1990

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Raad van de gemeente Venlo
Postbus 1900
5900 BX VENLO

uw kenmerk
VROM-nr. 16312

uw brief
30 november 1989

ons kenmerk
U 99-90/K1/ao/260-33

onderwerp
Advies voor richtlijnen
MER Bedrijventerrein Heierhoeve

utrecht,
25 januari 1990

Met bovenvermelde brief verzocht U de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport (MER) inzake de besluitvorming over de aanleg van het grootschalige bedrijventerrein Heierhoeve op het grondgebied van de gemeenten Grubbenvorst, Maasbree en Venlo.

Hierbij bied ik U het advies van de Commissie aan, overeenkomstig artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). Voor de inhoud van het advies op hoofdpunten verwijs ik naar de samenvatting, waarin de belangrijkste aandachtspunten uit het advies zijn bijeengebracht.

Daarnaast vraag ik Uw speciale aandacht voor het volgende:

De Commissie heeft haar beschouwingen niet beperkt tot de aanleg van het bedrijventerrein Heierhoeve, maar daarnaast ook gekeken naar andere mogelijkheden binnen het gebied Venlo/Tegelen voor vestiging van bepaalde soorten bedrijvigheid. De aanleiding hiervoor is gelegen in de gedachte dat de vestiging van hoogwaardige bedrijven op het gedeelte van het terrein ten zuid-westen van de A-67, wellicht niet direct voor de hand ligt. Hiervoor zijn twee redenen te noemen:

- de hinder die kan uitgaan van de bedrijven op het naast gelegen gedeelte voor industrie met milieuhinder (waaronder autosloperijen en een composteringinstallatie). Het is daarom ook niet op voorhand uit te sluiten dat de bedrijven waarvoor het gedeelte is bedoeld de locatie als minder optimaal ervaren.
- het feit dat er ruimte vrijkomt in het stedelijk gebied van Venlo, onder andere door bedrijfsverplaatsingen naar Heierhoeve. Naar het oordeel van de Commissie verdient het daarbij aanbeveling om na te gaan of het te verwachten mobiliteitsprofiel van sommige bedrijven niet zodanig is dat een locatie die beter bereikbaar is per openbaar vervoer, uit milieu-overwegingen de voorkeur zou kunnen verdienen. In dit verband wil ik U wijzen op de brief van de Minister President en de Minister van VROM van 25 mei 1989 inzake het locatiebeleid van bedrijven en voorzieningen.

INHOUDSOPGAVE

	Pagina:
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	2
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	4
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	5
5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	6
5.1 De voorgenomen activiteit	6
5.2 Alternatieven	7
5.2.1 Algemeen	7
5.2.2 Nulalternatief	7
5.2.3 Locatie-alternatief	8
5.2.4 Aanleg- en inrichtingsalternatieven	8
5.2.5 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijk- heden ter bescherming van het milieu worden toegepast	8
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	9
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU	10
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	12
8.1 Algemeen	12
8.2 Geomorfologie, bodem, grond- en oppervlaktewater	12
8.3 Landschap	13
8.4 Geluidhinder	13
8.5 Luchtkwaliteit	13
8.6 Regionaal-ruimtelijke aspecten	14
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	14
10. OVERZICHT VAN DE LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	15
11. EVALUATIE ACHTERAF	15
12. SAMENVATTING VAN HET MER	15

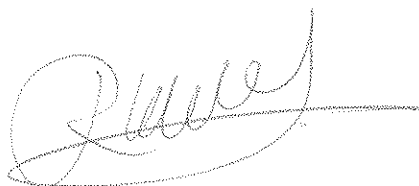
ADVIES VOOR RICHTLIJNEN
VOOR HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
BEDRIJVENTERREIN HEIERHOEVE (VENLO)

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de inhoud van het milieu-effectrapport inzake de aanleg en ontwikkeling van het bedrijventerrein Heierhoeve te Venlo;

uitgebracht aan de Raad van de gemeente Venlo door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

de werkgroep milieu-effectrapportage Bedrijventerrein Heierhoeve (Venlo),

de secretaris,

drs. R.L.J.M. Kierks

de voorzitter,

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 25 januari 1990

I. INLEIDING

Per brief van 30 november 1989 (bijlage 1) hebben Burgemeester en Wethouders van de gemeente Venlo, de Commissie voor de milieu-effectrapportage uitgenodigd advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) inzake de voorgenomen aanleg en ontwikkeling van het bedrijventerrein Heierhoeve c.a. op het grondgebied van de gemeenten Grubbenvorst, Maasbree en Venlo.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over de aanleg van dit groot-schalige bedrijventerrein van ca. 100-150 hectare zal milieu-effectrapportage (m.e.r.) worden uitgevoerd volgens de regels van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). De m.e.r. zal worden toegepast ten behoeve van de benodigde bestemmingsplanwijziging. Het bevoegd gezag voor de bestemmingsplanwijziging wordt gevormd door de gemeenteraden van Grubbenvorst, Maasbree en Venlo.

Met de openbare bekendmaking op 29 november 1989 (bijlage 2) is de procedure voor m.e.r. formeel van start gegaan.

Het op te stellen milieu-effectrapport zal dienen ter onderbouwing van de besluitvorming omtrent de te wijzigen bestemmingsplannen. Het doel van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is de milieu-aspecten van de voorgenomen aanleg en ontwikkeling van het bedrijventerrein Heierhoeve af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

Het advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3 van dit advies.

De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. Vertegenwoordigers van de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer wisselden op 23 januari 1990 van gedachten naar aanleiding van een concept van dit advies.

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste vragen en aandachtspunten genoemd waarop het MER volgens de Commissie ten behoeve van de besluitvorming antwoord zal moeten geven dan wel zal moeten ingaan. Hierbij zijn de inhoudseisen voor een MER volgens artikel 41j van de Wabm gevolgd.

Bij de opstelling van het advies zijn de via het bevoegd gezag ontvangen inspraakreacties mede in beschouwing genomen, voorzover deze reacties betrekking hebben op de milieu-aspecten van het voornemen. In het advies wordt op een aantal plaatsen naar deze reacties verwezen. Een lijst van de reacties is opgenomen als bijlage 4.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

De gemeente Venlo is voornemens een grootschalig bedrijventerrein aan te leggen op het grondgebied van de gemeenten Grubbenvorst, Maasbree en Venlo. Het bedrijventerrein is met name bestemd voor transport- en expeditiebedrijven, alsmede voor bedrijven in de "milieu-sector" (waaronder autosloperijen en een composteringsinstallatie). Daarnaast wordt een gedeelte ingericht als bedrijvenpark. Als doel geldt tevens het bieden van hervestigingsmogelijkheden voor bedrijven welke momenteel niet optimaal gevestigd zijn. Tot de te beschrijven probleemstelling behoort dientengevolge ook een overzicht van de ruimtelijke en milieuhygiënische problematiek welke wordt opgelost door de hervestiging van de betreffende bedrijven.

In het MER dient een motivering van de locatiekeuze te worden gegeven. Daarbij dient te worden ingegaan op:

- de huidige functies van het gebied;
- de relatie met de stedelijke structuur Venlo/Tegelen;
- de landschappelijke inpassing;
- de ligging van het gebied ten opzichte van de aanwezige of geprojecteerde infrastructuur (met aandacht voor de nabijheid van de hoofdspoorbaan Venlo-Rotterdam en de nabijheid van binnenvaartvoorzieningen). Ook dient aangegeven te worden welke stimulerende maatregelen worden getroffen om vervoer per rail en over water te bevorderen en wat het effect van deze maatregelen op korte en langere termijn kan zijn.

Het MER dient een beschrijving te geven van de voorgenomen activiteit. Deze beschrijving dient betrekking te hebben op de aanleg en ontsluiting van het bedrijventerrein, de eventuele verplaatsing van de huidige gebruiksvormen, de vestiging van bedrijven op en de verplaatsing van bedrijven van elders naar het bedrijventerrein alsmede het toekomstige gebruik van de locatie Heierhoeve.

Ten aanzien van de voorgenomen inrichting van het bedrijventerrein dient het MER in te gaan op de onderlinge ligging van de activiteiten ten opzichte van elkaar, mede in relatie tot de eventuele onderlinge hinder.

Tevens dient van het bedrijventerrein het bereikbaarheidsprofiel en van de te verwachten bedrijfsactiviteiten het mobiliteitsprofiel te worden opgesteld.

Tot de te beschrijven alternatieven behoren ingevolge de Wabm in ieder geval de situatie waarbij de aanleg van het bedrijventerrein achterwege zal blijven (het nulalternatief) en het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (het meest milieu-vriendelijke alternatief).

Daarnaast vraagt de Commissie aandacht voor:

- locatie-alternatieven, waarbij de locatie Heierhoeve vergeleken wordt met locaties elders in het stedelijk gebied Venlo-Tegelen, met aandacht voor combinaties van kleinere terreinen waarbij verschillende functies uitgesplitst kunnen worden;
- aanleg- en inrichtingsalternatieven, als varianten op het inrichtingsplan.

Vermeld dient te worden voor welk besluit het MER zal worden gebruikt. Voorts dient te worden vermeld welke ter zake doende overheidsbesluiten reeds zijn genomen en welke openbaar gemaakte beleidsvoornemens beperkingen kunnen opleggen of randvoorwaarden stellen aan het betreffende besluit waarvoor het MER wordt opgesteld.

Het MER dient een beschrijving te geven van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen daarin. De Commissie vraagt hierbij voor een aantal aspecten van het studiegebied de aandacht, zoals de geomorfologische en geohydrologische gesteldheid, waaronder de waterhuishoudkundige situatie op de locatie en in de naaste omgeving, de betekenis van de ecosystemen die zullen verdwijnen of worden aangetast, ook in hun onderlinge relaties (de ecologische structuur) en het landschap.

Voor de milieu-effecten die in ieder geval de aandacht verdienen wordt verwezen naar de paragrafen 8.2 tot en met 8.6. De gevolgen van de uitvoering van het voornemen zijn het meest ingrijpend te achten voor de aspecten geomorfologie, bodem en grondwater, landschap, geluidhinder en lucht. Daarnaast dient aandacht te worden besteed aan ruimtelijke regionale effecten, zoals de gevolgen voor de stedelijke structuur van de agglomeratie Venlo-Tegelen en het landelijk gebied en de gevolgen voor de bestaande ecologische relaties (met speciale aandacht voor de trekroutes van dieren).

De verschillen in de gevolgen voor het milieu van de beschouwde alternatieven moeten duidelijk worden gepresenteerd.

Het MER zal aandacht moeten besteden aan resterende leemten in kennis en aan onzekerheden en aan de betekenis daarvan voor de besluitvorming. Het ontbreken van gegevens moet worden betrokken in de opstelling van een evaluatieprogramma.

De kern van alle hoofdonderdelen van het MER zal duidelijk en overzichtelijk moeten worden samengevat.

3.

VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

De rol van m.e.r. in de besluitvorming over een voorgenomen activiteit maakt het noodzakelijk dat het MER toegankelijk en begrijpelijk is voor een breed samengesteld gezelschap van betrokkenen: besluitvormende organen, adviserende deskundigen en derden die via de daarvoor bestaande procedures hun invloed willen doen gelden. Elk van deze doelgroepen moet uit het MER de relevante informatie kunnen afleiden en wel zodanig dat men deze informatie ook kan hanteren en desgewenst verifiëren. Dit stelt hoge eisen aan de presentatie van het MER. In verband hiermee beveelt de Commissie het volgende aan:

- De gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven zullen overzichtelijk gepresenteerd en voor alle betrokken partijen toegankelijk moeten zijn. In het MER dient te worden ingegaan op de bij derden levende vragen omtrent het project, zoals die in het kader van de inspraak naar aanleiding van de startnotitie naar voren zijn gekomen. Te sterke vereenvoudigingen enerzijds en slechts voor ingewijden toegankelijke vaktaal anderzijds behoren te worden vermeden. Belangrijke keuzes, gemaakt tijdens de opstelling van het MER, dienen duidelijk naar voren te komen. Indien bij de opstelling van het MER is afgeweken van de richtlijnen, dient dit duidelijk en gemotiveerd te worden aangegeven.
- Het is wenselijk het MER beknopt van opzet te houden en het te voorzien van een goed op de inhoud afgestemde samenvatting. Van belang zijnde leemten in kennis dienen ook in de samenvatting te worden weergegeven.
- Het verdient aanbeveling om de achtergrondgegevens die de conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen niet in het MER zelf te vermelden, maar zulke informatie in de bijlagen op te nemen.
- Achtergrondgegevens die noch in het MER zelf, noch in de bijlagen worden opgenomen, dienen wel beschikbaar te zijn voor geïnteresseerden. In het MER en in eventuele bijlagen dient ernaar te worden verwezen.
- Een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn in verband met de leesbaarheid van belang.
- Het MER dient bij voorkeur te worden opgebouwd volgens de volgorde zoals aangegeven in artikel 41j, lid 1 van de Wabm.

4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."

Het MER dient een overzicht te geven van de ontwikkelingen die de initiatiefnemer tot de huidige plannen hebben gebracht. Hierbij dient te worden ingegaan op behoefteramingen voor een nieuw bedrijventerrein, met een onderscheid naar type bedrijvigheid.

Blijkens de startnotitie en de tijdens het werkbezoek van de Commissie op 22 december 1989 verstrekte informatie, worden aan het bedrijventerrein Heierhoeve de volgende hoofdfuncties toegedacht:

- transport en distributie;
- een bedrijvenpark (zichtlocatie);
- terreinen voor industrie met milieuhinder (waaronder autosloperijen en een composteringsinstallatie).

Daarbij gaat het zowel om hervestigingsmogelijkheden van bedrijven welke momenteel niet optimaal gevestigd zijn en nieuwe vestigingen.

Tot de te beschrijven probleemstelling behoort dientengevolge ook een overzicht van de ruimtelijke en milieuhygiënische problematiek welke opgelost wordt door de hervestiging van de betreffende bedrijven. Ook dient te worden ingegaan op de vestigingsmogelijkheden die ontstaan door de verplaatsing van bedrijven vanuit de binnenstad van Venlo.

Ten aanzien van de bestaande bedrijvigheid op het terreingedeelte ten zuiden van de A67 (De Römer) dient een korte karakterisering te worden gegeven en dient te worden ingegaan op de met de aanwezigheid van deze bedrijvigheid samenhangende milieuproblematiek.

In het MER dient een motivering van de locatiekeuze te worden gegeven. Daarbij dient te worden ingegaan op:

- de huidige functies van het gebied;
- de relatie met de stedelijke structuur Venlo/Tegelen;
- de landschappelijke inpassing;
- de gevolgen voor de aanwezige ecologische structuur;
- de ligging van het gebied ten opzichte van de aanwezige of geprojecteerde infrastructuur (met aandacht voor de nabijheid van de hoofdspoorbaan Rotterdam-Venlo en de nabijheid van binnenvaartvoorzieningen);
- de te verwachten mobiliteitsontwikkelingen naar soort en omvang, waarbij ook dient te worden aangegeven welke stimulerende maatregelen kunnen worden getroffen om vervoer per rail en over water te bevorderen en wat het effect van deze maatregelen op korte en langere termijn kan zijn.

De formulering van het doel van het project is bepalend voor het kader waarbinnen alternatieven (redelijkerwijs in beschouwing te nemen

middelen om het doel te bereiken) dienen te worden beschreven. Een duidelijke en operationele omschrijving van het doel is dan ook noodzakelijk.

5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"*.

In het MER moeten de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven worden beschreven en uitgewerkt, voor zover deze relevant zijn voor de besluitvorming. De voorgenomen activiteit is de keuze van de initiatiefnemer uit (elementen) van de verschillende alternatieven. Plannen waarbij het doel dat met de voorgenomen activiteit wordt nagestreefd onvoldoende kan worden bereikt, worden niet als in beschouwing te nemen alternatieven aange-merkt.

5.1 De voorgenomen activiteit

De beschrijving van de voorgenomen activiteit met al haar deelingsrepen en aspecten dient betrekking te hebben op de aanleg en de ontsluiting van het bedrijventerrein, de eventuele verplaatsing van de huidige gebruiksvormen, de vestiging van bedrijven op en de verplaatsing van bedrijven van elders naar het bedrijventerrein alsmede het toekomstige gebruik van de bedrijventerrein Heierhoeve.

De Commissie is er zich van bewust dat in dit stadium en in het kader van de onderhavige besluitvorming geen gedetailleerde informatie kan worden gegeven over de exacte inrichting van het terrein en de precieze aard en omvang van de bedrijven welke zich op Heierhoeve vestigen. Uit door de initiatiefnemer overlegde informatie komt wel naar voren dat wordt uitgegaan van de volgende globale terreinindeling:

- het gebied ten noorden van de A67 voor transport, distributie en aanverwante bedrijven;
- het gebied ten zuid-westen van de A67 als bedrijvenpark voor hoogwaardige bedrijven;
- het gebied ten zuid-oosten van de A67 voor bedrijven in de milieu-sector (met name afvalverwerking).

Op die aangelegenheden, die op zich van belang kunnen zijn voor de beoordeling van de milieu-aspecten van het project als geheel kan, voor zover nog geen gedetailleerde informatie beschikbaar is, in het

MER in algemene zin worden ingegaan. Met inachtneming hiervan zullen de volgende punten in ieder geval aan de orde moeten komen.

- vergravingen op en rondom de locatie en ook elders ter verkrijging van ophoogzand;
- ontwateringen tijdens en na de aanleg;
- eventuele amovering en verplaatsing van bedrijven en activiteiten naar elders;
- eventuele bodemsaneringen;
- ophogen en bouwrijp maken van het terrein;
- eventuele aanleg van geluidwerende voorzieningen;
- de bouw van bedrijfshallen en bedrijfswoningen;
- de aanleg van aansluitingen op de bestaande verkeersinfrastructuur en de aanleg van wegen op de locatie;
- de mobiliteits- en bereikbaarheidsprofielen;
- de ligging van de activiteiten ten opzichte van elkaar mede in relatie tot de eventuele onderlinge hinder;
- realisering van de benodigde extra capaciteit voor rioolwaterzuivering;
- de aanleg van groenvoorzieningen;
- milieubescherpende maatregelen.

De bovenstaande punten dienen te worden beschreven voor zover dit relevant is voor de beoordeling van milieu-effecten in het kader van de aan de orde zijnde besluitvorming.

5.2 Alternatieven

5.2.1 Algemeen

De keuze van de alternatieven moet gerelateerd zijn aan de probleemstelling en het doel van het voornemen. De alternatieven zullen wat betreft diepgang en detaillering vergelijkbaar moeten zijn. De alternatieven betreffen de locatie-aspecten, de aanleg en de inrichting van de locatie alsmede de verplaatsing van bedrijven en activiteiten. Tot de in ieder geval volgens de Wabm te beschrijven alternatieven behoren het zogeheten nulalternatief en het meest milieu-vriendelijke alternatief.

5.2.2 Nulalternatief

Het nulalternatief behandelt de situatie waarbij de aanleg van het bedrijventerrein Heierhoeve achterwege blijft, maar waarbij het gebied zich zal ontwikkelen onder invloed van reeds gaande of voorgenomen activiteiten (autonome ontwikkelingen).

De berekeningen voor de behoefte aan bedrijventerreinen in de regio Venlo-Tegelen zullen moeten aantonen in hoeverre de aanleg van een grootschalig bedrijventerrein op de locatie Heierhoeve noodzakelijk is. Uit deze berekeningen en beschouwingen over de belemmeringen en randvoorwaarden zal moeten blijken of het nulalternatief kan worden

beschouwd als een reëel alternatief of dat het slechts beschouwd moet worden als een referentiekader voor de vergelijking van de autonome ontwikkeling met de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven.

5.2.3 Locatie-alternatieven

De locatie Heierhoeve moet vergeleken worden met locaties elders in het stedelijk gebied Venlo-Tegelen die vergelijkbaar zijn wat betreft grootte en gebruiksmogelijkheden. Hierbij kan ook gedacht worden aan combinaties van kleinere terreinen (bijvoorbeeld de locatie Trappistenveld en de huidige Frans Maas terreinen), waarbij verschillende functies uitgesplitst kunnen worden.

5.2.4 Aanleg- en inrichtingsalternatieven

Onderdelen van het project kunnen op uiteenlopende manieren worden gerealiseerd. Daarbij valt te denken aan varianten op het inrichtingsplan wat betreft:

- de locaties voor de winning van ophoogzand;
- cultuurtechnische maatregelen ten behoeve van het bouwrijp maken van het terrein;
- aansluitpunten aan spoor- en autowegen;
- geluidzones en geluidwerende voorzieningen;
- groenvoorzieningen en overgangszones naar het omringende buitengebied;
- de situering van de verschillende bedrijfscategorieën op het terrein ten opzichte van elkaar (mede met het oog op onderlinge hinderaspecten).

5.2.5 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

Het zogeheten meest milieu-vriendelijke alternatief kan worden beschouwd als een combinatie van de meest milieu-vriendelijke aanleg-, inrichtings- en gebruiksvorm van het bedrijventerrein.

Bij de opstelling van dit alternatief adviseert de Commissie aandacht te schenken aan de volgende aspecten:

- optimale bescherming van bodem en grondwater bij aanleg en inrichting;
- beperking van het wegverkeersgeluid op de ontsluitingswegen en beperking van industrielawaai door minimale omvang van geluidzones;
- de bereikbaarheids- en mobiliteitsprofielen met aandacht voor een

- optimale ontwikkeling van de mogelijkheden voor het openbaar vervoer en het langzame verkeer met goede verbindingen voor deze verkeersstromen naar met name Blerick/Venlo;
- optimale gebruiksmogelijkheden van de railinfrastructuur;
 - een situering van de verschillende bedrijfscategoriën (waarbij ook valt te denken aan situering van hoogwaardige bedrijven op vrijkomende plaatsen in het stedelijk gebied) ter voorkoming van onderlinge hinder en met een zo gering mogelijke aanslag op landelijk gebied.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

In het MER wordt vermeld ten behoeve van welk besluit het MER is opgesteld en door wie of welke overheidsinstanties dit besluit zal worden genomen.

In dit verband kan worden aangegeven welke mate van detail bij het op te stellen bestemmingsplan zal worden gehanteerd en welke uitvoeringsregels in het geval van een globaal bestemmingsplan zullen worden toegepast.

Tevens wordt beschreven volgens welke procedure het besluit zal worden voorbereid en genomen en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel en informeel betrokken zijn. Voorts dient te worden vermeld welke ter zake doende overheidsbesluiten reeds zijn genomen en welke openbaar gemaakte beleidsvoornemens beperkingen kunnen opleggen of randvoorwaarden stellen aan het betreffende besluit waarvoor het MER wordt opgesteld, dit onder vermelding van de status van deze besluiten. Tenslotte dient te worden aangegeven welke in verband met het project en de milieu-effecten daarvan relevante besluiten in een later stadium nog zullen (moeten) worden genomen.

Om te kunnen bepalen welke randvoorwaarden of beleidsindicaties gelden voor de vaststelling van het bestemmingsplan dient in het MER aandacht te worden besteed aan ten minste de volgende beleidsvoornemens en -documenten:

- Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud;

- Nationaal Natuurbeleidsplan 1989¹];
- Vogelrichtlijn van de EG²];
- Structuurschema Verkeer en Vervoer;
- Vierde Nota Ruimtelijke Ordening³];
- Nota Landelijke Gebieden;
- Streekplanuitwerking Venlo-Tegelen;
- Grondwaterbeschermingsplan (waterwingebied Californië);
- Milieuhygiënisch beleidsplan Limburg;
- betreffende bestemmingsplannen van de gemeenten Grubbenvorst, Maasbree en Venlo.

Met het oog op de besluiten die in verband met het project in een later stadium zullen worden genomen zijn vooral vergunningenprocedures van belang, in het bijzonder op grond van:

- de Wet ruimtelijke ordening;
- de Ontgrondingenwet;
- de Interimwet bodemsanering;
- de Afvalstoffenwet;
- de Hinderwet;
- de Wet geluidhinder;
- de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

De bestaande toestand van het milieu dient te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven.

Voor de beoordeling van de gevolgen van de activiteiten is ook een beschrijving van de te verwachten autonome ontwikkeling van het milieu, indien de activiteit niet zal worden ondernomen, van belang. Onzekerheden bij deze beschrijving dienen duidelijk te worden aangegeven. Het verdient aanbeveling om de beschrijving op te bouwen aan

1 Zie bijlage 4, nr. 2, Milieuwerkgroep Noord-Limburg.

2 Zie bijlage 4, nrs. 2 en 3.

3 Hierbij dient tevens aandacht te worden geschonken aan de brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken en van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer inzake het locatiebeleid voor bedrijven en voorzieningen van 25 mei 1989, Tweede Kamer, vergaderjaar 1988-1989, 20 490, nr.18.

de hand van een aantal indicatoren voor milieu-omstandigheden en de veranderingen daarin. Aan de hand daarvan kan de toekomstige ontwikkeling van het milieu systematisch worden gevolgd. Hierbij valt met name te denken aan de luchtkwaliteit, bodemkwaliteit en de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van het grond- en oppervlaktewater.

In het algemeen kan worden gesteld dat de omvang van het studiegebied wordt bepaald door de redelijkerwijs te verwachten reikwijdte van de effecten. Per milieu-aspect (bodem, water, lucht etc.) kan de omvang van het beïnvloedingsgebied verschillen en (deels) buiten de locatie liggen.

De Commissie vraagt in het MER voor de volgende aspecten van het studiegebied de aandacht:

- geomorfologische gesteldheid, bodemgesteldheid;
- geohydrologische gesteldheid, met name aandacht voor grondwatertrappen, grondwaterkwaliteit in relatie tot de natuurlijke grondwatersamenstelling, grondwaterstromingspatronen met name van het ondiepe grondwater, zowel in horizontale als verticale zin;
- oppervlaktewaterhuishouding van de locatie en de naaste omgeving;
- de luchtkwaliteit, vanwege het wegverkeer, landbouw en industriële activiteiten;
- de in het studiegebied heersende omgevingsgeluidniveaus en de geluidproductie op de locatie;
- de betekenis van de huidige ecosystemen die zullen verdwijnen of worden aangetast, ook in hun ecologische relaties (de ecologische structuur), met bijzondere aandacht voor de bestaande trekroutes van dieren (bijvoorbeeld de das)⁴;
- het landschap met zijn natuurlijke en cultuurhistorische relaties, elementen en relictten, visueel-ruimtelijke kenmerken, de mate van rust en de huidige betekenis van het studiegebied voor onder andere landbouw en recreatie.

Het is van belang het kaartmateriaal bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu te presenteren op een, afhankelijk van het te beschouwen aspect, voldoende gedetailleerde schaal.

De aanwezigheid van gevoelige en kwetsbare objecten (zoals natuurgebieden, grondwaterbeschermingsgebied e.d.) in het studiegebied verdienen bij bovenstaande beschouwing bijzondere aandacht.

4 Zie ook bijlage 4, nrs. 2 en 3.

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

8.1 Algemeen

De milieugevolgen zullen per alternatief verschillen. Zowel positieve als negatieve gevolgen voor het milieu dienen in het MER te worden aangegeven.

De te verwachten effecten dienen steeds te worden gerelateerd aan de bestaande toestand en de te verwachten ontwikkeling van het milieu.

In het MER zal moeten worden aangegeven welke methoden en modellen zijn gehanteerd bij het maken van voorspellingen en welke mate van betrouwbaarheid aan deze methoden kan worden toegekend. In dit verband wijst de Commissie op de reeks Voorspellingsmethoden m.e.r. die in opdracht van de Ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is samengesteld.

Bij de beschrijving van de effecten in het MER dient naar het oordeel van de Commissie de meeste nadruk te liggen op onomkeerbare effecten voor met name het landschap, alsook voor bodem, lucht en geluid. Deze effecten dienen adequaat en, indien de effecten van de alternatieven van elkaar verschillen, per alternatief te worden beschreven. Tevens dient te worden ingegaan op beheersmaatregelen om deze effecten te verminderen.

De gevolgen voor het milieu zullen bij voorkeur - en indien mogelijk - in absolute zin moeten worden beschreven. Dit geldt met name voor die milieu-aspecten, die met prioriteit moeten worden behandeld. Dit is met name van belang voor een zo kwantitatief mogelijke vergelijking van de alternatieven.

8.2 Geomorfologie, bodem, grond- en oppervlaktewater

Het MER zal moeten ingaan op de volgende vragen en punten:

- welke landschapsvormen en bijbehorende bodemtypen zullen door de aanleg van het bedrijventerrein verdwijnen en of worden aangetast?
- welke gevolgen heeft het benodigde grondverzet voor de bodemopbouw in het studiegebied?
- welke ontgroningen elders zijn nodig voor het verkrijgen van ophoogzand?
- welke gevolgen voor de waterhuishoudkundige situatie zullen optreden als gevolg van het grondverzet, het opbrengen van ophoogzand en tijdelijke of blijvende wijziging van het grondwaterpeil door bronbemalingen?

- in verband met de verontreiniging van de bodem op een gedeelte van het bedrijventerrein verdient het aanbeveling te onderzoeken welke effecten op kunnen treden⁵ en welke saneringsmaatregelen genomen moeten worden.

8.3 Landschap

- In hoeverre zal het landschapsbeeld van het studiegebied worden veranderd door de aanleg van het bedrijventerrein (o.a. de mate van horizonvervuiling, veranderingen in het landschapsbeeld)? Het verdient aanbeveling de visueel-ruimtelijke effecten in beeld te brengen met behulp van kaarten, tekeningen, aanzichten of profielen vanuit enkele richtingen of fotomontages op ooghoogte.
- Ten aanzien van de aantasting of verdwijning van elementen door de aanleg van het bedrijventerrein vraagt de Commissie aandacht voor:
 - * cultureel-landschapspatronen (nederzettingsspatronen, verkavelingspatronen en patronen van wegen en waterlopen);
 - * bouwhistorische elementen (o.a. boerderijen);
 - * archeologische elementen.
- In hoeverre kan de landschapsstructuur van het gebied bij aanleg van het bedrijventerrein worden versterkt door bijvoorbeeld het aanbrengen van beplantingen en/of aarden wallen?

8.4 Geluidhinder

Bij dit deelaspect kan een onderscheid gemaakt worden in geluidbelasting door de toekomstige geluidbronnen op de locatie op de omgeving en geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op de toe- en afvoerwegen van het terrein.

De bepaling, de vergelijking en de beoordeling van de geluidsbelastingsniveaus dient te geschieden met behulp van de regels en de grenswaarden vastgesteld in de Wet geluidhinder.

8.5 Luchtkwaliteit

Voor zover nu reeds in te schatten dient een (kwalitatief) beeld te worden gegeven van de veranderingen in de luchtkwaliteit als gevolg van de activiteiten op het bedrijventerrein (met name ten aanzien van de bedrijven in de "milieu-sector", zoals de geplande composteeringsinstallatie).

⁵ Zie ook bijlage 4, reactie nr. 5 van het Gewest Noord-Limburg.

8.6 Regionaal-ruimtelijke aspecten

In het MER moet aandacht besteed worden aan de positieve en negatieve effecten die de aanleg van het bedrijventerrein zal hebben op:

- de stedelijke structuur van de agglomeratie Venlo; hierbij dient aandacht te worden besteed aan de situatie ten aanzien van de bedrijventerreinen in Venlo/Tegelen en de potentiële woningbouwlocaties in Venlo/Tegelen;
- de ruime omgeving van de locatie; hierbij dient met name ingegaan te worden op de structuur van het landelijk gebied en de gevolgen voor de bestaande ecologische relaties, waarbij aangegeven dient te worden in hoeverre de aanleg van het bedrijventerrein een inbreuk zal vormen op de aanwezige en onderkende ecologische structuur en de bestaande trekroutes van dieren.

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De alternatieven moeten, althans wat hun milieu-aspecten betreft, in relatie worden gezien met de autonome ontwikkeling van het milieu, waarbij de kaders van de ruimtelijke ordening alsook normen en streefwaarden van het milieubeleid moeten worden beschouwd. Het tabellarisch aangeven van de milieugevolgen per aspect en per alternatief biedt een goede basis voor een onderlinge vergelijking van de alternatieven.

Overige aandachtspunten bij dit onderdeel van het MER kunnen zijn:

- een beschouwing over de mate waarin de initiatiefnemer bij elk van de alternatieven denkt zijn doelstelling te kunnen verwezenlijken;
- een beschouwing over de positieve en negatieve gevolgen van ieder alternatief en de daarbij in het geding zijnde belangen;
- een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect, waarbij afweging van ongelijksoortige milieu-aspecten dient te worden vermeden.

Op grond van de m.e.r.-regeling in de Wabm is de initiatiefnemer niet verplicht om in het MER kostenaspecten aan de orde te laten komen. Desondanks zou een globale kostenvergelijking van de in beschouwing genomen alternatieven in het MER kunnen worden opgenomen.

10. OVERZICHT VAN DE LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Artikel 41j, lid 1, onder g van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER dient aan te geven welke van de gevraagde informatie niet kan worden geleverd, evenals de reden waarom en de betekenis van deze leemten voor de besluitvorming. Daarbij kunnen ook worden vermeld:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens;
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden;
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieugevolgen op korte en langere termijn.

11. EVALUATIE ACHTERAF

De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie en behoren mede te worden betrokken bij een in concept op te stellen evaluatieprogramma van de daadwerkelijk optredende gevolgen voor het milieu. Dit concept-evaluatieprogramma zal in het MER kunnen worden beschreven.

De evaluatie kan worden gecombineerd met een programma van maatregelen voor controle en nazorg.

12. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting dient de belangrijkste elementen van het rapport te presenteren:

- Motivering van het belang van het voornemen.
- Keuze en motivering van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, waaronder het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast.

- Beschrijving van de uitgangssituatie van het milieu (mede ten behoeve van de evaluatie achteraf).
- Zo objectief mogelijke beschrijving en voorspelling van de effecten van de verschillende alternatieven.
- Vergelijkende beoordeling van de alternatieven tegen de achtergrond van de normen en uitgangspunten van het milieubeleid.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor de inhoud van het
milieu-effectrapport
Bedrijventerrein Heierhoeve (Venlo)

(Bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE I

Gemeentebestuur

Gemeente Venlo

Markt 2, Postbus 1900
5900 BX Venlo
Bank: BNG 285008749
Telefoon 077-596668
Telefax 077-596768

AAN: de Commissie voor de milieu-effectrapportage

Postbus 2345

3500 GH UTRECHT

5140-89

Sc/Prec.

260-1

Uw kenmerk:

Uw brief d.d.:

Onderwerp:

Milieu-effectrapportage bedrij-
venterrein Heierhoeve c.a.

Bijlagen: zes

Ons kenmerk: Dienst/Afd. VRMRO Nr.

Doorkiesnr. 077-596 498

Datum:

16312

Per brieven van 18 september en 9 oktober 1989 hebben wij achtereenvolgens de raad van de gemeente Venlo en de raden van Grubbenvorst en Maasbree de startnotitie voor de milieu-effectrapportage-procedure inzake de aanleg en ontwikkeling van het bedrijventerrein Heierhoeve c.a. overeenkomstig artikel 41 1, lid 1, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, aangeboden.

De raden van de gemeente Venlo, Grubbenvorst en Maasbree hebben respectievelijk in hun vergaderingen van 27 september, 23 en 28 november 1989 besloten de ontvangst van de in de eerste alinea bedoelde mededeling, vergezeld van de startnotitie, voor kennisgeving aan te nemen en de initiatiefnemer, in casu het college van burgemeester en wethouders van Venlo, dienovereenkomstig te berichten.

In de edities van het Dagblad voor Noord-Limburg en het E3-Journaal (Weekkrant voor Noord-Limburg) van 29 november 1989 hebben wij de start van bovenvermelde m.e.r.-procedure gepubliceerd. Een exemplaar van de publicatie en vijf exemplaren van de startnotitie treft u hierbij aan.

Wij verzoeken u de raden van de in deze brief genoemde gemeenten in hun hoedanigheid van bevoegd gezag op grond van artikel 41 n, lid 1, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne binnen twee maanden te adviseren over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport, als bovenbedoeld.

De correspondentieadressen luiden als volgt:

- gemeente Venlo, Postbus 1900, 5900 BX VENLO;
- gemeente Grubbenvorst, Postbus 8500, 5970 AA GRUBBENVORST;
- gemeente Maasbree, Postbus 8000, 5993 ZG MAASBREE.

De tijdens de inzagetermijn te ontvangen reacties inzake het geven van richtlijnen zullen wij u zo spoedig mogelijk toezenden.

Burgemeester en wethouders van Venlo,
de secretaris, de burgemeester,

R.
T.
C.

BIJLAGE 2

Bekendmaking start milieu-effectrapportage (m.e.r).

De colleges van burgemeester en wethouders van Grubbenvorst, Maasbree en Venlo maken bekend, dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Venlo achtereenvolgens aan de raden van de gemeenten Grubbenvorst, Maasbree en Venlo op grond van artikel 41 L, lid 1, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne een STARTNOTITIE heeft aangeboden. Dit feit vormt de eerste stap in de procedure, welke moet leiden tot het opstellen van een MILIEU-EFFECTRAPPORT (MER) voor de ontwikkeling en aanleg van een BEDRIJVENTERREIN HEIERHOEVE c.a. (zie afbeelding).

Het bedrijventerrein Heierhoeve c.a. is geprojecteerd in het gebied, dat in het noorden wordt begrensd door de buurtschap Heierhoeve, in het oosten door de spoorlijn Venlo-Eindhoven en in het zuiden en westen door de Sevenumseweg. Het plangebied wordt doorsneden door de rijksweg A 67 (E34).

Het MILIEU-EFFECTRAPPORT is bedoeld om inzicht te verschaffen in de mogelijke milieugevolgen van de voorgenomen activiteiten van het (toekomstig) bedrijventerrein Heierhoeve c.a..

Het rapport dient ondersteunende informatie te bieden voor de vaststelling van het BESTEMMINGSPLAN op grond van de bepalingen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Het gemeentebestuur van Venlo is voornemens op het bedrijventerrein Heierhoeve c.a. diverse activiteiten te realiseren, welke onderscheiden kunnen worden in de vestiging van bedrijven met vooral vervoers- en logistieke functies ten noorden van de rijksweg A 67 en in de vestiging van andersoortige industriële bedrijven, waaronder dienstverlenende, toeleverende en afvalverwerkende bedrijven ten zuiden van de rijksweg A 67.

Naar aanleiding van de startnotitie worden RICHTLIJNEN opgesteld. In deze richtlijnen wordt aangegeven wat het op te stellen milieu-effectrapport zal moeten inhouden.

Een ieder wordt overeenkomstig artikel 41 n, lid 3, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.

De startnotitie ligt met ingang van 30-11 1989 gedurende één maand op de volgende adressen ter inzage:

- gemeentesecretarie, afdeling bestuurszaken van de gemeente Grubbenvorst, Pastoor Vullingsplein 1, Grubbenvorst (openingstijd van 09.00 uur tot 12.00 uur);
- gemeentesecretarie, afdeling algemene zaken van de gemeente Maasbree, Dorpstraat 20, Maasbree (openingstijd van 09.00 uur tot 12.00 uur);

2.

- gemeente Venlo, dienst Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, afdeling Ruimtelijke Ordening, in kamer 140 van het kantoorgebouw "De Kwietheuvel", Kwietheuvel 20, Venlo (openingstijd van 09.00 uur tot 12.00 uur).

De opmerkingen moeten, AFHANKELIJK VAN HET GRONDGEBIED, waarop zij betrekking hebben, vóór 1 januari 1990 schriftelijk worden ingediend bij:

de raad van de gemeente Grubbenvorst Postbus 8500 5970 AA GRUBBENVORST
de raad van de gemeente Maasbree Postbus 8000 5993 ZG MAASBREE
of
de raad van de gemeente Venlo Postbus 1900 5900 BX VENLO.

Daar de gemeente Venlo de INIYIATIEFNEMER is van de ontwikkeling en aanleg van het bedrijventerrein Heierhoeve c.a. kunt u zich voor nadere toelichting wenden tot de dienst Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, afdeling Ruimtelijke Ordening, gevestigd in het kantoorgebouw "De Kwietheuvel" (kamer 140, tel. 077-596574).

Grubbenvorst/Maasbree/Venlo, 29 november 1989.

Burgemeester en wethouders van Grubbenvorst,
de burgemeester, drs. R.M.G. Vermaaten.

de secretaris, L.M.G. Wassenberg.

Burgemeester en wethouders van Maasbree,
de burgemeester, C.E.J.M. van Berckel.

de secretaris, J.B. Degen.

Burgemeester en wethouders van Venlo,
de burgemeester, J.A. van Graafeiland R.A.

de secretaris, drs. W.M.H. Verbeeten.

BIJLAGE 3

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage die het onderhavige toetsingsadvies over het milieu-effectrapport inzake de aanleg en ontwikkeling van het bedrijventerrein Heierhoeve te Venlo heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van Ir. K.H. Veldhuis.

In de werkgroep hebben voorts zitting:

- Ir. B.N. de Koning, wonende te Rhooen;
- Ir. J.A. Lörzing, wonende te Renen;
- Ir. P.G. Meijer, wonende te Vught;
- Ir. J.J. van Willigenburg, wonende te Amsterdam.

Drs. R.L.J.M. Klerks is als secretaris van de werkgroep opgetreden.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie m.e.r.
1.	201289	Waterschap Noord-Limburg	Venray	120190
2.	231289	Stichting Milieuwerkgroep Noord-Limburg	Panningen	120190
3.	080190	Instituut voor Natuurbescher- mingseducatie, afd."De Maas- dorpen"	Grubbenvorst	120190
4.	080190	N.V. Waterleiding Maatschap- pij Limburg	Maastricht	120190
5.	120190	Gewest Noord-Limburg	Venlo	230190